

ALEGĂTORUL LIBER

Prețul abonamentului: Pe an 15 L. — Pe șase luni 7 L. 50. b.
Pentru străinătate se adaugă costul transportului.
Prețul anunțurilor, 20 bani linia.

APARE LUNIA, MERCURIA SI VINERIA

Abonamentele se fac în București, Calea Mogoșoai No. 26.
In districte la dd. Corespondenții.
In străinătate la biourile postale. — Scrisori nefrancate se refuză.

IN 3,500 ESEMPLARE

Alegătorii colegiului II de Ilfov sunt rugați a veni la adunarea pregătitoare ce va avea loc astăzi Vineri, 18 Aprilie, la 8 ore seara, în sala Bossel, spre a se înțelege asupra candidatului care ar avea mai multe șanse să fie agreat.

Toți dd. alegătorii din acest colegiu cari nu vor primi bilete nominale sunt rugați a considera acesta ca invitațiune.

Alegătorii colegiului întâiu de Ilfov sunt rugați a veni la adunarea pregătitoare fixată pentru Sâmbătă, 19 curent, la opt ore seara, în Sala Bossel, pentru a se înțelege asupra candidatului care ar avea mai multe șanse să fie agreat.

Toți dd. Alegătorii din acest colegiu cari nu vor primi bilete nominale sunt rugați a considera acesta ca invitațiune.

Duminecă, 20 Aprilie, va avea loc o întrunire publică în sala Circului, piața Constantin-Vodă, la ameză, 12 ore.

Se vor trata cesiuni relative la alegeri.

București, 17 Aprilie, 1875.

Pe când președintele fostei camere a regimului actual face propaganda, în felul cum o înțelege, prin colachii, surprinderi și amenințări, spre a 'și perpetua pretinsul său drept senioral asupra colegiului I, pe atunci agenții forței publice în totă țera 'și dezvoltă apăsătorii lor brutale.

Fostul președinte consideră colegiul I de Ilfov ca un fief al său propriu, crede chiar că decă 'și-a mancat vocația la tron, apoi nimic nu împiedică în puterea dreptului divin să fie alesul perpetuu, cu voia fără voia proprietarilor mari din județul de căpetenie.

Nu cruță nimic pentru a se arăta popular. Se sărută chiar în gură cu aceea pe cari îi bănușese că nu 'l agrează. Intinde mâna cu suris diabolic tuturilor acelor alegători cari, convinși fiind de simțimentele ce caracterisă pe acest președinte universal, s'au hotărât cu nesrămutare a nu vota de cât pentru un reprezentant demn, care să respecte drepturile noastre naționale și interesele economice ale populațiunii.

În fine, face simulacre de întruniri electorale, când la Eforia spitalelor, când la otelul Herdan, unde povestește minunile de patriotism ce a săvârșit și marele sacrificii ce a făcut pentru țera ! ?

Alegătorii, decă îndrăsnesc a 'i aduce aminte conduita sa ca președinte al camereii, voturile date sub apăsarea sa, nu răspunde de cât evasiv.

Monopolul tutunurilor, timbrul, licențele, împrumuturile colosale și oneroșe, drumurile de fer priimate în starea cea mai deplorabile, hoțiile și jafurile în finanțe și administrație sunt fapte cari ilustră trecutul parlamentar al fostului președinte, și intră în generalități, cum dicea marele prim-ministru într'o rezoluție pusă pe una din numeroșele plângeri.

Cea mai falnică recomandăție cu care se presintă în fața alegătorilor această odrasla de Domn degenerată, o compune amenințările adminisrative, bățiile și arestările ilegale, miseria, sărăcia și pustiirea respndită în câmpiele noastre udate cu lacrimile sermanilor români.

O telegramă ce publicăm mai la vale, trimisă de alegătorii din Ialomița, denunță sistema de guvernare și mijlocele legale ale ministerului ocrotit de popularul Prinț Dimitrie Ghica.

Decă alegătorii colegiului I-ii de Ilfov primesc bucuroși ca această țera să fie închinată tutulor străinilor cari împart decorații, figuri și chibrituri la cavalerii noștri donkișoți; decă vor se continue a plăti tribut Austro-Ungariei pe cale economică; decă voesc chiar a încuragea politica angajamentelor cari ne va aservi pene la încorporarea cu regatul Ungar; decă voesc a se vedé supuși la noi imposite mai grele chiar de cât în timpii cei mai negri din istoria țerei noastre, și în fine decă doresc mărta completă a acestei țeri, supue-se orbesce pe voteze pentru marele candidat care 'și pune masca patriotismului la vremea alegerilor și 'și ride de populațiunea noastră când e vorba a 'i apera drepturile și a da mâna de ajutor.

Indurăm atâtea amărăciuni din cauza orbii încrederii ce s'a pus în persoane spoite cu falș patriotism și din cauza abținerii noastre.

Guvernul actual ne a învățat destul se cunoscem cât de preios este dreptul de alegător, și câte consecințe rele trag după sine o lipsă de reflecțiune și o încredere orbă nemeritată.

Pentru astă seară circulă carte, subscrise cu litere birșane de d. Dimitrie Ghica, prin care se invită alegătorii colegiului I în sala Bosel. Vom vedea ce se va spune nouă alegătorilor. Va prinde ore poleilă nomolul murdării?

Etă depeșa din Calărași, de care vorbim mai sus :

Toți alegătorii oprimați de diferite amerințări ale administrației, de agenții autorității însărcinați a bate, a sluti și a încarcera pe toți cari vor avea curajul a 'și exprima votul liber și consciințios cu ocazia alegerilor viitoare.

C. Gr. Poenaru. Bordea. — Gheorghescu. — N. Mănescu. — M. Gheorghescu. — M. Popescu. — D. Ștefănescu.

LIBERTATEA ELECTORALE CUM O ÎNTELEGE GUVERNUL.

Pressa dicea de-ună-și că funcționarii publici au dreptul să se pasioneze pentru candidații guvernului în alegeri. Cum a dis așa s'a și făcut! N'au început încă bine alegerile, și din toate părțile ne vin sciri că bătașii cu subcomisarii au început să bată și să aresteze prin mahalale pe alegătorii suspecți, pentru că aceștia nu împărtășesc aceleași simțiminte pentru succesul candidaților guvernamentali.

Spuneam, în numărul de Vinerea trecută, că mai mulți din acești alegători au fost chiamați și avertisați de poliție ca să se astempeze, că, de unde nu, nu se va alege bine de dênșii.

Astempararea constă în a nu face propagandă pentru candidații liberilor alegerii.

D. comisar de negru s'a și ținut de vorbă. De la amerințare la execuție n'a fost de cât un pas. Aflăm ca George Badea, tēmplar din suburbia Pantelemon, a fost provocat și bătut în grădina Eliad de omeni puși de faimosul subcomisar Constandinescu, care îndată după

acesta 'l-a făcut proces verbal tot lui, 'l-a plimbat prin Obor sub escortă de agenți polițienesci, ca să intimideze lumea și să 'i arate la toți ce pot alegătorii liberi, și apoi 'l-a trântit în arestul comisiei de negru, de unde, după două zile de închisore a fost înaintat la Prefectura poliției, cu convenitul proces-verbal.

Pôte să 'și închipușcă ori cine tot ce au fost capabili să puie în acel proces verbal niște agenți polițienesci ținuti a se pasiona pentru candidatul guvernului și din cari unii aflarăm că au fost de mai multe ori condamnați în poliția corecțională.

Cea ce scim însé este că acest nenorocit om sufără și este maltratat în mod nedemn. El, meseriaș și proprietar, el, care are casă familiă și este considerat de toți în mahalaoa lui, a fost bătut, închis, purtat prin tot oborul și pe toate ulițele sub baionetă; iar la poliția capitală a fost întrebuințat pentru a căra apă cu hârdăul și curăța plimbătorile.

Denunțăm aceste infamii tutulor omenilor de bine și tutulor magistraților integri; le denunțăm la tot ce are o inimă și un suflet, care mai bate pentru lege și dreptate, și 'i întrebăm: acestea sunt alegerile libere și oneste la cari ne conviaș organele guvernului nu mai departe de cât zilele trecute?

După trei zile de maltratări neomenose prin comisie și poliție, nenorocitul om abia a putut fi adă pus în libertate de parchet, după reclămarile familiei și stăruințele comitetului liberelor alegeri.

Mulțumim parchetului pentru acest act de justiție, și fiind-că asemenea fapte, decă ar rămâne nepedepsite, ar fi de natură să 'i atingă adânc prestigiul și să facă pe ori-cine a crede că suntem în pădurea Vlășiei, iar nu într'o societate civilizată care se guvernă prin legi; rugăm pe toți d-nii procurori să binevoiască a lua mesuri ca asemenea infamii să nu se mai întempe și să nu rămâie nepilduite.

Acésta este și dreptul și datoriă d-lor, și indefinitiv și o chestiă de demnitate pentru junii magistrați cari compun parchetul și pentru această frumoșă instituțiune a ministerului public, cari este protectoră legilor; iar nu un paravan al ilegalităților și neomeniilor polițienesci.

În ce se atinge special de cazul lui George Badea, îl rugăm să cerceteze bine următoarele două puncte :

1. Decă nu este adevărat că acel subcomisar Constantinescu, care a atentat la persoana și libertatea acelu nenorocit, a fost deja condamnat în poliție corecțională la mai multe luni de închisore, și că chiar astăzi are un proces pendent la instrucție, pentru bătaie și maltratări comise în exercițiul funcțiilor sele contra cetățenilor;

2. Decă nu este adevărat că George Badea a fost întrebuințat adă, la poliție, la curățirea latrinelor și la a căra apă cu hârdăul.

Mai multe persoane demne de totă încrederea ne-au afirmat faptul. Il denunțăm și așteptăm pentru acel nenorocit legitima reparație ce i se cuvine.

GUVERNUL ȘI MONOPOLUL TUTUNURILOR

Să ne permită onor. guvern a 'i cere o mică explicațiune în privința concesiunii monopolului tutunurilor.

Prin legea din 6 Februarie 1872, s'a instituit acest monopol în profitul sta-

tului. — Bine se'u rēu, nu mai avem a discuta acum. — În baza art. 3 din aceea lege, acest drept de monopol s'a pus în vândere cu licitațiă publică, și la 5 Maiu 1872, decă nu mē înșel, s'a adjudecat asupra Bancii Franco-Ungare din Pesta și Bancii Româniat din București, pe termen de 15 ani, și cu o plată anuală de 8,010,000 pentru primul period de cinci ani, ér pentru cele din urmă două periode quinquenale cu un spor de 20% pentru cel d'al doilea, și de 40% pentru cel din urmă.

În urma acestei adjudecații, prin contractul ce s'a încheiat între guvern și cele două bănci, s'a transmis asupra adjudicatorilor toate drepturile rezultând pentru statul român din legea susmenționată; ér, în schimb, aceștia 'și-au luat obligațiunea de a se conforma aceleii legi pentru tot ce privește exercițiul monopolului, și de a îndeplini toate clauzele și condițiunile din caietul de însarcinări. (Art. 4 din acel caiet).

Între aceste obligațiuni sunt și cele următoare :

1. De a întemeia monopolul pe sistemul cel mai economic și mai productiv, și de a încoragia și susține prin îndemnări dezvoltarea culturii tutunurilor în intrul țerii (art. 7).

2. De a înființa, în termen de trei se'u cel mult patru ani de la înființarea Regiei, cel puțin două manufacturi înzestrate cu toate machinele și uneltele necesarii, patru depozite generale pentru înmagazinarea și conservarea depozitelor sele în centrurile cele mai importante ale țerii, și câte un depozit secundar în fie care județ unde se cultivă tutun.

Clădirile acestea trebuș construite cu material de cea mai bună calitate, și în cele mai bune condițiuni de soliditate și de durată; ér la sfârșitul concesiunii toate aceste clădiri cu zestrea lor rămân ale statului. (Art. 16 — 22).

3. De a depune o garanție în valori de ale statului de 1/6 din prețul adjudecații, cea ce face vre un milion șese sute de mii, cari bani d'împreună cu ori ce altă avere mobilă se'u imobilă a Regiei, vor servi de gagiū al statului pentru fidelă esecutare a contractului, și a clauzelor din caietul de însarcinări. (Art. 50 și 52).

4. În fine de a nu puté fusiona cu nici o altă companie se'u societate având de scop operațiuni de aceeași natură ca cele făcute de dēnsa.

Osebit de acestea, dupe principiile generale ale dreptului și dupe legea convențiunilor, cele două bănci adjudecătoare erau firesce răspundătoare cu totă averea lor către stat pentru îndeplinirea acestor obligațiuni și plata regulată a ratelor în timp de 15 ani.

Ér dupe art. 43 din acelaș caet de însarcinări, ministru de finanțe are dreptul și este dator a veghia și a îngriji de stricta pășire a legii din 6 Februarie 1872 și a contractului, cum și a se opune la ori-ce mēșuri luate de Regiă cari 'i s'ar părea contrare intereselor statului se'u publicului.

Pēne aci toate bine; dér etă ce se întemplă :

Nu mult dupe darea concesiunii, vedem pe guvern, în consiliul de miniștri, că autorisă pe cele două bănci concesionare se instituiă o societate anonimă pentru esplotarea acestui monopol pentru întręga durată de 15 ani; și prin decretul domnesc cu nr. 1232, dat din Sinaia la 11 Iulie 1872, se aprobă statutele aceleii societăți anonime, pe baza unui art. 24 din contract (?) și pe încredința-

rea ce se dă că capitalul de 25,000,000 al acelei societăți s'a sub-scris în totalitate de acționari, și s'a și realizat pentru a patra parte.

În art. 2 însă din acele statute étă ce se dice :

Art. 2 „Se trec către această societate toate drepturile și îndatoririle ce decurg din legea monopolului tutunurilor din 6/18 Februară 1872, în virtutea adjudicației prin licitația publică, urmată la 5/17 Maiu 1872 către Banca-română și Banca franco-ungară.”

De la darea acestei concesiuni și formarea acelei societăți anonime, au trecut aproape trei ani.

Lăsând la o parte pentru acum cestiunea de a se sci deca concesiunii și societatea lor anonimă și-au îndeplinit, conform contractului, obligațiunile lor către public, adică către cultivatori și consumatori; și mărginindu-ne de-o-camdată numai la obligațiunile lor în raport cu statul, ne permitem se adresăm onorabilului guvern, care a dat și executat această concesiune, următoarele întrebări :

I. Societatea anonimă sus-menționată constituită s'a ea conform statutelor ? funcționează ea conform cu legea, și ce s'a făcut cu capitalul de 25 milioane, pe baza căruia s'a autorizat ?

II. Prin aprobarea acelor statute și articolului 2 sus citat, guvernul înțeles-a el să priimască pe această societate anonimă de debitor al său, în locul celor două bănci concesionare, și să descarce pe acestea de obligația ce contractaseră către densus de a răspunde direct și în infinitum de fidela executare a contractului până la expirarea termenului de 15 ani ?

III. În fine concesiunii făcută au ei clădirile de care se vorbește la art. 16 până la 22 din contract pentru manufactură și depozitele generale și districtuale, și deca nu le au făcut de ce nu ?

Cestiunile acestea sunt de cea mai mare însemnătate pentru stat, căci presupunând că din rea administrație s'au din ori ce alte cauze, societatea anonimă de care vorbiți mai sus, ar perde capitalul și ar da faliment; pe când Banca României și Banca Franco-Ungară ar prospera și ar face operațiile cele mai înflorite, ce s'ar întâmpla atunci ? Să ne închipuim ca statul, silis să puie din nou monopolul în vânzare pentru 10 sau 12 ani cât ar mai rămânea până la împlinirea termenului de 15 ani, nu găsesce mușterii de cât cu prețul de 5 sau 6 milioane pe an, și îl adjudică pe acest preț, ceea-ce face un deficit, pentru fie care an, de peste 2 milioane, ér cu 10 sau 12 ani de peste 20 de milioane.

Ce crede onorabilul guvern ? Cine va plăti acest enorm deficit ? Cine ne va despăgubi de această pagubă ? Societatea anonimă ? Dar acționarii nu răspund de cât până la concurența miselor lor, și acțiunile s'au realizat, și capitalul s'a păpat ! Banca Română și Banca Franco-Ungară ? dar ne pot dice că ele s'au degajat de contract, căci guvernul a priimit, prin aprobarea statutelor, ca toate obligațiile rezultând din acel contract să trecă asupra acei Societăți anonime (art. 2) și ast-fel s'a făcut o novațiune mutato debitorum !

Ce crede onorabilul guvern în genere și onorabili dd. miniștrii de finance și de lucrări publice în parte, de toate aceste eventualități ? Și ce măsură au luat d lor ca să le preîntâmpine ?

Acceptăm răspunsul d-lor. Din acel răspuns vom vedea până la ce punct cele 600,000 lei despre care d. Tell a dîs în Cameră că s'au furat de la Monopolul tutunurilor, despre care nu s'a găsit nici o urmă prin registre, și despre care onorabilul d. de Herz a spus că nu poate da nici o dovadă, cum s'au întrebunțat; până la ce punct, dic, acei 600,000 lei au constituit un profit legitim al concesiunilor, cum a afirmat onorabila comisie de anchetă din reposata Cameră legiuitoare.

Tot acest răspuns ne va explica, pôte,

și enigma propogandei ce se face de amicitii prințul Dimitrie Ghica printre comercianții alegători în colegiul I din Ilfov, că de vor vota pentru Luminăția Sa, și va scăpa de monopolul tutunurilor și de licențe.

De va fi așa, ingenioasă scăpare ! Concesiunii și miniștrilor vor rămânea cu profiturile legitime; iar țera va trebui să plătească deficitul și să umple golul printr'un spor de impositiv de încă 2 milioane pe an.

Dar să nu anticipăm și să acceptăm răspunsul onorabilului guvern.

Eug. Stătescu

Spaciul nepermitându-ne, suntem nevoiți a suprima scirile din afară.

Discursul d-lui G. VERNESCU

în întrunirea publică din Sala Circului, Marți la 15 Aprile.

Domnilor, de la început declar că nu veți auzi din gura mea nici un cuvânt de vrajbă sau ură; imi veți permite apoi a vă arăta că nu mă voi ocupa de loc de persoana mea, căci mă tem să nu cad în păcatul acelora cari, voind să vorbească de densiș, bine, vorbesc mai mult de cât merită de densiș, și prin urmare să vorbesc și eu mai mult bine de mine de cât merit.

Așa d-ora nu voi dice nici un cuvânt de mine, mai cu seamă fiind-că cred că d-v. cunoșteți pe omul politic care încă de 16 ani a lucrat publicamente, și de aceea nici nu cred că aș avea să dic ceva nou înaintea d-v. și să repet aceea ce s'a făcut necontentit în curs de 16 ani, căci n'au câștiga nici d-v. nimic dintr'acesta, fiind-că lucrurile sunt cu desăvârșire cunoscute.

D-lor, de ce me voi ocupa d-ora astăzi înaintea d-v. ? De un lucru care bate la ușa noastră, de alegerile viitoare; și cea d'antăiu întrebare ce mi voi pune, cea d'antăiu dificultate ce voi căuta a desvâli este aceasta : Bine este sau nu pentru țera acesta ca acei cari vor veni să o reprezinte în corpurile legiuitoare să fiă trâmșiș de-a-dreptul de către administrația, de către guvernul acestei țeri ? Iată, d-lor, întrebarea ce mi o pui, iată problema ce voi deslega, citând înaintea d-v. fapte pozitive, prin cari să vă dovedesc că acest sistem nu este bun, că acest sistem este contrariu legilor organice ale țerei, este contrariu constituțiunii țerei, că acest sistem este nefericit în fapt chiar (aplaude).

D-lor, am dîs că acest sistem este contrariu legilor fundamentale ale țerei, și trebuie ca acesta să nu rămăe o singură afirmație, ci să fiă dovedită.—Ei bine, de ce, d-lor, este contrariu legilor ca guvernul să aleagă pe deputați în Cameră și să fiă unit cu deputații, să lucreze cu nisce asemenea deputați formând o singură idee, un singur cuget ? de ce, dic, să fiă acesta rău, de ce să fiă contrariu legilor ? Voi spune pentru ce. În legea țerei se dice că puterea legiuitoare este cu totul deosebită de puterea executivă, că amândouă trebuie să se ajute una pe alta în buna lor credință, d-ora că nici-o-dată nu trebuie să se confunde una cu alta, ci trebuie să se controleze una pe alta.—Apoi bine, d-lor, deca d-v. veți alege pe candidații guvernului nu vedeți ce ați face ? Ați pune mai mare peste puterea legiuitoare pe puterea executivă, ați confunda într'unul două elemente cu totul distincte : puterea legiuitoare și puterea executivă.—Pôte să fiă ceva mai luminat de cât că acesta este cu totul contrar spiritului și literelor legilor noastre fundamentale, a confunda două lucruri cu totul distincte : puterea legiuitoare și puterea executivă ?

Iată d-ora că este contrariu legii noastre fundamentale de a primi și a alege candidații ai guvernului pentru corpurile legiuitoare în general.

D-ora, d-lor, numai aici ne putem opri cu demonstrarea ? Vom merge mai departe. Ce se dice în Constituțiunea țerei ? Că puterea legiuitoare va controla toate faptele guvernului, va începe de la puna țerei, care este încredințată Ministrului de finance, și va merge cu controlul său în toate celelalte fapte ale guvernului, în politica din tutru, din afară și în legile organice ale țerei. Ei bine, d-lor,

deca veți alege d-v. pe candidații guvernului unde va fi acest control scris în Constituțiune ? Nu va feri el cu desăvârșire ? Nu vor fi ore lăsați miniștrii pe calea rătăcită a unor fapte contrarii legilor fundamentale ale țerei, fără nici un control ? Nu vor fi ore densiș abandonati pe pontă unei politici rătăcite, care ar pune existența chiar a țerei în pericol ? (Aplause). Apoi bine, sunteți d-v. în stare, suntem noi cu toții în stare ca, afară din corpurile legiuitoare, când guvernul este pe calea rătăcită, și când deputații nu vor putea să ne sprijine, să venim noi ca un singur om, să facem să înțelegă pe cei cari cărmnesc că sunt pe calea rătăcită ? Nu am ajuns, d-lor, până acolo, și D-zeu să ne ferescă să ajungem pe această cale extraordinară.—Este mult mai bine ca de la început să cătăm să nu cădem în această situațiune.

D-ora, d-lor, numai atata este în Constituțiunea țerei ? Este și un corectiv în protiva greșalelor guvernului; căci de multe ori o majoritate bine inspirată, nu numai o minoritate, pôte să facă observațiunile seale guvernului, și guvernul să nu asculte și să creagă că el merge mai bine, că opinia lui este mai adevărată, și să disolve camera peste camera, puiind cu toate acestea în lucrare ceea-ce cugetă el, de și acesta ar fi foarte periculos și greșit pentru existența țerei; ei bine, noi avem o armă în Constituțiune în protiva unor asemenea omenș, avem camera legiuitoare, care este în drept să puie sub judecată pe guvernul care comite asemenea fapte.—Apoi bine, d-lor, credeți d-v. că, trimițând în cameră pe supușii guvernului, ve veți întâlni vre o dată cu asemenea incidente, unde, când guvernul va căde în asemenea greșeli, să l vedeți trimis în judecată de corpurile legiuitoare ? Eu nu o cred. (Aplause).

Este trist, d-lor, să vorbesc de acesta, căci nu aș dori să ajungem în situațiune de a da pe miniștri în judecată, de ore-ce atunci s'ar constata că este o nenorocire în țera.

Cu toate astea a trebuit să trec pe acolo, a trebuit să vă arăt toate acestea, ca se vă dovedesc că, în drept, cu Constituțiunea țerei în mână, guvernul nu are dreptul de a se amesteca în alegeri, nu are dreptul să puie candidații săi, pentru că acești candidați sunt reprezentanții țerei, pentru că aceștia sunt veniți să controleze pe guverna, pentru că acești candidați sunt chemați, când vor fi să și îndeplinească datoria cu sinceritate și cu serveritate, să dea în judecată pe un guvern vinovat (Aplause).

Așa d-ora, nu este cu putință a se susține în bună credință, în drept, că guvernul trebuie să aibă candidații în alegeri, și că noi trebuie orbesca a merge să votăm pentru candidații săi. D-ora în fapt este mai fericită această idee ? Părăsiind idea de drept, lăsând pentru moment această idee abstractă într'o parte să luăm faptele.

Apoi bine, d-lor, ce ați vedé d-v. atunci ? Iată ce ați vedé : ați vedé pe guvern, pe candidații săi patronați de totă administrațiunea, de totă justiția, de toți funcționarii fiscali și în genere de toți funcționarii din stat. Ei bine, mă veți întreba d-ora unde este primejdia ? Sciți unde este primejdia ? Din magistrați, din funcționarii administrativi superiori și inferiori, din funcționarii fiscali nu s'ar face de cât nesce instrumente orbe și inconsciente ale guvernului, ajungend să piardă prestigiul lor, să cadă de la înălțimea unde sunt puși și să se facă instrumente orbe ale guvernului.—Apoi voiți să nu mai fiă magistrați integri, demni ? să numai fiă prefecti cari să se gândească la interesele țerei ? să numai fie agenți fiscali cari să și îndeplinească misiunea lor cum se cade, să se cobore de la înălțimea unde sunt puși, să devă instrumente orbe și servile ale guvernului și să facă numai rău acestei țeri ? Iată, d-lor, cum se presintă și în fapt această cestiune, și cum în fapt ea este nefericită, precum în drept este contrariu spiritului și literelor legii noastre fundamentale; prin urmare, nici în drept, nici în fapt, nu se pôte susține că candidații guvernului trebuie să fie aleși de noi.

D-ora ia să vedem, d-lor, de când acest sistem s'a introdus la noi ?

De la o epocă foarte apropiată, mai cu seamă de 4 ani, ca să dicem adevărul. De 4 ani acest sistem a fost înfipt în inima națiunii. Să vedem ce s'a făcut cu acest sistem al candidaților guvernamentali, ce rezultate a dat ?

Și când voiți găsi rezultate ferice și bune pentru țera, atunci în adevăr voi dice că guvernul are dreptate și că bine a făcut; d-ora când voiți găsi că în fapt toate sunt rele, că rezultatele sunt periculoase pentru țera, atunci voi dice că trebuie imediat cetățenii să și îndeplinească misiunea lor, să numai permită să se urmeze aceste călcări de lege, cari au dat ruda fatale pentru țera acesta (Aplause).

D-lor, să luăm pe magistrați. Cu sistemul acesta să și vedem ce sunt ? Și mi pare rău, d-lor, că într'ună ședință publică sunt dator să vorbesc de toate acestea, sunt dator să vorbesc de magistratura țerei mele, pe care o iubesc, d-ora, care astăzi este pusă în situațiune de a nu și mai îndeplini misiunea și datoriele seale cu conștiință. În adevăr, d-lor, cum un magistrat sub un guvern care are candidații oficiali și care patronază pe candidații săi, cum, dic, un magistrat are să rămăe la înălțimea misiunii seale, și cum magistratul are să fiă dintre cei mai buni ? Și apoi, nu pôte să fiă magistrat bun și cu caracter independent acolo unde puterea executivă și permite să poruncască magistratului să facă aceea-ce legea l'opresce să facă, să se amestece în alegeri, să patroneze pe candidații guvernului.

Cum credeți, d-lor, că un om demn, un cetățen bun, un caracter integru, când nu ar fi viciată într'ensul independința, când ar fi numai un caracter integru, cum credeți că ar suferi un moment să fiă magistrat al Statului cu condițiune să se facă instrument servil al guvernului, cu condițiune să patroneze cu influința venită de la lege pe candidații guvernului, 6ra nu pe cetățenii cari ar avé dreptul să fiă în alegeri ? Cum credeți d-v. acesta ? Așa d-ora, d-lor, încă de la început vedeți că nu mai este vorba de capacitatea, de demnitatea, de mândria unui magistrat sub un guvern care dintr'un magistrat voesce să facă un instrument.

Ce rămăne atunci în magistratură ? Mediocritățile. Etă ce rămăne în magistratură. Mai rămăne în magistratură încă un lucru: neconștiința d-ora. (Aplause). D-ora, d-lor, trebuie să și implinesc misiunea cu desăvârșire, trebuie să dic cuvântul cel din urmă. Mai rămăne încă un lucru mai primejdios. credeți d-v. că ori cine va fi, ori cât de înalt va fi pus, deca cereți unui magistrat un serviciu contrariu legii, contrariu conștiinței lui, credeți că nu și va permite și el ca să dea serviciu rezultănde din funcțiunea lui contrariu legilor, contrariu conștiinței către prieten ? Credeți că acesta nu se va întâmpla ? Apoi iată ce devine magistratul cu un asemenea sistem. Magistratul l'corupe antăiu guvernul cu ordinea ilegalea ce l' dă, atunci el nu mai are frică, nu mai cunoșce dreptatea, nu mai șcie ce este moralitatea publică, el caută să se inavufescă, să placă colegilor lui (Aplause).

Acestea, d-lor, în privința magistraturii, d-ora funcționarii administrativi, d-ora acei cari dupe natura funcțiunii sunt mai supuși administrației, în relații mai directe cu densa, aceia-ce va face ? Unde va recruta guvernul pe acești funcționari administrativi ? Sciți, d-lor, unde se recrutează funcționarii fără conștiință, funcționarii cari se subpun la ori-ce ordin s'ar da de Ministru ? Sciți unde se recrutează ? Numai voesce să califice acesta. D-ora ce se întâmplă ? Numai vorbesc de demnitatea lor personală. Se întâmplă aceea ce vedeți în totă țera. Aruncați-vă ochii asupra întregii țeri, vedeți ce spectacol trist. Administrația nu este nicăiri. Interesele comunei, interesele județului, interesele capitalei părăsite toate.

Nimeni nu se ocupă de densele.

Ce sunt acești funcționari administrativi ? Agenți alegători. Iată ce sunt persoanele acestea cari nu fac nici o treabă de administrația, cari nu cugetă de loc la administrațiune, cari sunt contractați și nu cugetă la nimic din toate acestea (Aplause). D-ora o să mi diceți că iei și colea vedem că administrațiunea amică, vedend că un interes se ridică, l'sovgardeză. Ei, d-lor ! Dar sciți ce este acolo ? Acolo, d-lor, este o imoralitate mai mare. Acolo unde administrațiunea are un cetățen alegător cu multe rude, cu multă influență, interesele acelu alegător sunt sovgardate și pădite; cum ? în detrimentul tutulor celorl-alți cari n'au aceste bunuri a le da în mâna guvernului.

lui (Aplause), cari nu pot să dea guvernului alt de cât conștiința și munca lor.

Aceste interese sunt lezate, și sovgardate sunt numai ale acelor patrioți cari se află în legătură strânsă cu prefectii (aplause). Iată d-lor cum se află administrația, ce să mai vorbim de agenții fiscali? Și acești agenți fiscali sunt tot de natura acelor cari am vorbit până acuma, instrumente orbe. Dără este destul ôre această? Este un rău mare care face a se vătămă conștiința până în fundul inimii.

Care este acest rău? Credeți că am să inventez ceva pe care nu l' cunoscți? Nu; îl știți și d-văstră, dără nu v'ați gândit la acesta, dără n'ați avut curajul să l' spuneti; ei bine a venit timpul să l' spunem în fața d-v, în fața țerei, în fața guvernului, ca decă se va pute să se îndrepteze, și dacă nu se va îndrepta, atunci să se pôtă lua tôte măsurile ce ne va da legea și să nu mai permitem asemenea călcări de lege (aplause). Care este acest rău, d-lor? Inegalitatea în împlinirea contribuțiilor. A fost o dată inegalitate în crearea contribuțiilor, voiți vorbi și de acesta, dără astăzi ce este mai evident, ce sare în ochi, este inegalitatea în împlinirea contribuțiilor. Bogatul său săracul, nu importă acesta, nu este această distincțiunea care o păzește ômenii guvernului. Intre ômeni cari se respectă, cari au independența lor și inteligența lor și cari nu 'și o vënd nimeni, și între acei cari nu au aceste calități, între aceste două categorii de ômeni, agenții fiscali fac deosebirea. La unul bate receptorul în tôte zilele la ușă, îl vinde și căldarea din vatră (aplause). Cel-alt, ani de acceptare, ani de răbdare; ba încă câte uă dată funcționarul vine și cu mâna plină în casa lui. (Aplause). Ei bine, d-lor, este de suferit această situațiune? Nu este. Nu este puțință ca să permitem unui guvern să mērgă pe calea această.

Când tôte conștiințele vor fi turburate, când nimenea nu va avē curajul să pue mâna la lucru, atunci într'o pozițiune grea a acestei țeri, nu se va găsi nimenea să le dea ajutor, atunci vor rămâne înapoi cu afirmațiile lor îngroșate de neadevăr, cu pungele pline de aur, și nici-o dată nu 'și vor pune ei în pericol nici viața, nici averea lor, ca să scape această țără (aplause). Iată dără, d-lor, ceia ce ne-a dat în fapt aceste alegeri cu candidații oficiali. Dără aici să mē opresc? Ar fi încă nimic. Am să completez tabloul. Inspăimântarea d-văstră nu pôte să fiă mare, pentru că d-v. aveți cunoscința deplină de nisce fapte cari le vedeți petrecându-se sub ochii d-v. În adevăr, d-lor, să facem un pas mai departe. Mai sus, am venit și am arătat ce sunt aceste funcțiuni publice, cum servesc de instrumente guvernului, cum densif fac poziția țerei rea. Dără ia să vedem care este rezultatul final al acestei administrațiuni și acestui sistem al guvernului de a 'și alege pe candidații lui, căci n'am ajuns încă la rezultatul final. Resultatul final este chiar alegerea, este camera legiuitoare. Ia să vedem decă această cameră legiuitoare care era chemată să controleze pe guvern, care era chemată să pue în acușiă pe guvern, când era cădut în vin, care era o putere deosebită de cât puterea executivă; și vedem decă această cameră, în situațiunea în care se aduce ea, este în stare și a putut să fie în stare să ne ofere un rezultat bun. Și cu această ocașiă, permiteți mi să adresez și d-v. o muștrare; și ce dic muștrare? nu suntem în situațiune de a face muștrări nimeni căci pôte și noi am cădut mai mult sēu mai pușin în acele greșeli, dără să vē arēt o greșelă gravă care o comiteți chiar d-v., o comiteți chiar în privința acestor ômeni, căci ei se pôte să se scuzeze și să vē dică:—Ce tot ne imputați că am făcut rău? căci decă suntem ceia ce suntem, vina este a d-v.—și aici începe răul. Nu ați mers la alegeri. D-v. ați stat retrași, v'ați culcat în patul d-v., ați lăsat să se alēgă camera așa cum este. Iată dără cum pot să răspundă că decă suntem ceea ce suntem este că nu puteam să fim alt-fel; nu puteam să fim alt-fel, căci fiind de guvern aleși, eră nu prin independența și stăruința d-v., nu putēm să facem de cât afacerile guvernului. (Aplause).

Ei bine, d-lor, lăsând această mică înriminațiune de o parte, știți care e cel d'antēiu rău ce acest soi de cameră a produs, produc și vor produce imediat și inevitabil?

Etă. Cel d'antēiu rău este că puterea ese-

cutivă a fost intrupată cu puterea legiuitoare. Puterea legiuitoare a fost absorbită de puterea executivă. Aș putē să termin chiar aci; căci, din momentul când puterea executivă a absorbit puterea legiuitoare, ce mai avem să acceptăm de la puterea legiuitoare?

Aveți să vē închinați Sântului guvern de sus, ceea ce s'a și făcut, și prin urmare să nu mai pomeniți de camerele legiuitoare cari, prin natura născerei și pozițiunii lor, nu pot să existe (Aplause).

Dără, d-lor, nu voiți fi așa generos. Suntem în momentul alegerilor și trebuie să trecă în spiritul și înima d-v. amărăciunea ce simțiți de 4 ani în inima și sufletul meu luptând în adunare (Aplause). În adevăr, d-lor, să vedem ce a făcut această cameră cu legile fundamentale ale țerei, cu legile ei organice?

Aveam o constituțiune liberală, după cum s'a dis; o constituțiune care, ori-ce s'ar dice în privita ei, este potrivită cu caracterul și moravurile poporului nostru (Aplause). Este luată din părțile acelea nude mai același sânge ca al nostru circulă în vinele ômenilor ce le locuiesc. Suntem înrudiți prin sânge cu acei ômeni de la cari s'au luat aceste principii frumoșe de libertate și de dreptate (Aplause).

Așa dără, d-lor, era o constituțiune. S'a simțit trebuința de mulți dintre noi, —nu voiți face nici o personalitate, —s'a simțit trebuința, dic, fôrte curiosă, cum se simte la noi mai adesea, de a se modifica chiar constituțiunea țerei și s'a venit cu petițiuni în cameră pentru modificarea constituțiunii țerei (Aplause).

D-lor, această pôte să fiă un sentiment retrograd în inima unora din ômeni, dără stimez acest simțiment care se arată sus și tare, și care crede în conștiința că este ceva de făcut în această țără, că ceva este rău în această țără, că ceva trebuie modificat pe calea legislativă. Este un merit acesta, acesta nu este declamațiune, acesta nu este duplicitate, acesta este inima care se manifestă, este mintea, care vine să spue lumii și să o convingă că, decă suntem astăzi într'o situațiune rea, constituțiunea este nenorocită (Aplause).

Stimez asemenea ômeni.

Ce sa făcut cu această petiție? S'a înmormântat în biurourile camerei, nimeni nu a îndrăsnit să o atingă; ba încă, din contră, acei cari au îndrăsnit să vorbescă de această petiție, au fost stigmatizați în cameră chiar de către acei cari ne guvernăză că voesc să dărâme constituțiunea și să aducă situațiune nenorocite. Apoi ce se face, d-lor, de 4 ani în cōce cu legile organice? Se sapă constituțiunea, se fărâmă constituțiunea. Dără cum? În ce chip? Oare în chip onorabil? Oare în mod cert? Așa se lucrăză? Oare cum diceați acei cari au făcut petiția la cameră? Nu. Pe ascuns. Incetul cu incetul, prin o revoluție care plecă de sus și care se opresce în camera legislativă (Aplause). Iată, d-lor, ce a făcut camera în timp de 4 ani în privința legilor generale. —Voiți să vē enumăr aceste legi? Este lesne. Treceți sub vederea d-v. legea județeană, legea comunală. Treceți sub ochii d-v. un lucru care vē interesăză mai mult de cât ori ce, pentru că este vorba de independența și libertatea noastră: condica și procedura penale. (Aplause). Veți vedē ce a fost în stare să facă camera care s'a contopit cu puterea executivă, în privința legilor generale ale țerei. Aceste este unul din rezultatele însemnate ce am dobândit cu candidații oficiali. Vē place această situațiune? Voiți ca țera să mērgă tot pe calea această? Atât mai bine! mergeți cu guvernul, dați i tot concursul (Aplause). Bravo! Pré bine!

Iată, d-lor, ce era de dis în privința legilor generale. Să ne corăborăm la cele-alte lucrări. Să venim la lucrările publice. Aci este o lucrare însemnată pentru țera noastră. Să vedem ce a făcut această cameră, și să nu credeți, d-lor, că în camera legiuitoare care s'a înmormântat nu se găsea și ômeni a căror inimă să bată românesce. Să nu credeți această. Erau mulți ômeni a căror inimă bătea românesce, dără se născuseră rău (Aplause). Nu mai era puțință să se oprēsc în drum, trebuia să mērgă necetat. Era ceva care 'i împingea și care nu 'i lăsa să se oprēscă, și această era pentru că născerea lor era vițioasă, era rea. Ei bine, d-lor, cu ce ne-am găsit noi înainte de tôte și mai important de cât tôte în privința lucrărilor publice? Cu drumul de fer. Iată cu ce ne-am găsit față când a intrat acest guvern la putere acum 4 ani. D-lor, de la in-

ceput voiți face o declarațiune: nefericită a fost darea acestei concesiuni, dără această nu însemnăză nimic, dără această nu însemnăză că în condițiunile în cari s'a dat, decă era executată franc și leal nu era să fie bună (Aplause). Vē pot asigura că rezultatele nu eră să fie acelea pe cari le-ați vëndut d-v.

În adevăr, d-lor, cu venirea camerei legiuitoare s'a pus pe tapet și cestiunea drumului de fier. Ei bine, voiți trece iute, nu voiți osteni mult această adunare cu această cestiune; dără ia să luăm condițiunile în cari s'a pus cestiunea, ia să luăm situațiunea. În ce condițiuni și în ce situațiuni ne aflăm? De la guvern ni se dicea că s'a dat o concesiune rea de către fostul guvern, că aceasta era răul, că guvernul nu putea să aibă alt-ceva din această concesiune de cât un drum neisprăvit de la București la Pitești, eră cât pentru drumul de la Pitești-Vărciorova este pierdut, că acestea fiind fapte pozitive, ne cerea guvernul un lucru: ca să plătim dobânda pentru capitalul întreg de la București până la Vărciorova, ca și când drumul de fier ar fi existat și noi circulam pe densul.

Și pentru-ce tôte acestea? pentru că roșii au fost la putere, pentru că roșii au dat concesiunea, pentru că erău condițiuni rele în concesie, și pentru că streinii sunt streini și au influență în țera această, au puterea în țără și trebuie să plătim, căci alt-fel vom fi sechestrați (Aplause). O luptă care eșia din fundul inimii s'a ridicat în privita guvernului. S'a arătat că ar fi peste puțință, ori-care ar fi condițiunile concesiunii, ori-care ar fi opresiunea, decă opresiune ar fi din afară, ca noi să plătim dobândă pentru un capital care nu a intrat nici-o dată în țera noastră. Ei bine, d-lor, această cameră, care era alēsă cum v'am dis, a isbutit să facă majoritate contra guvernului. S'a revoltat ômenii la idea această pe care o punea înainte guvernul, că trebuie să plătim dobândă pe 90 de ani pentru un capital enorm care nici-o dată nu a fost intrat în țera noastră, și a dis că nu putem să admitem această; și atunci s'a făcut o majoritate, și s'a votat o lege prin care știți că se făcea resilierea contractului cu condițiune să se plătescă cu estimatiunea aceea ce se făcuse în țără. Nimic mai drept, nimic mai logic din parte-ne. În tôte această cestiune guvernul, care susținea din contră ca noi să plătim dobânda pentru tot capitalul, că alt-fel este cataclism, este primejdie pentru țără, nu s'a retras și a rămas la putere. Pentru ce? Pentru că este un sistem pe care acest guvern este menit să l' ducă până la căpăt (Aplause). Guvernul avea un vot de neîncredere, căduse legea lui în fața streinului cu care ne amenința, într'o cestiune așa de importantă, așa de gravă. Guvernul cădând în această cestiune, a rămas cu tôte acestea la putere.

Și, ce? Credeți că s'a dus camera acasă? Înțelegeam această situațiune regulată. Nu suntem în unire, nu suntem în bună armoniă, nu petrecem amândoi bine, o! atunci trebuie să dispară unul din noi, dără pentru că încă o dată v'am spus de la început, guvernul și camera se cunoscău, ei bine, nu s'a dus camera acasă, a rămas situațiunea această: tre-cuse o lege importantă care sovgarda interesele din năuntru ale țerei, dără care se părea că atacă interesele streinilor sprijinite de guvern, și cu tôte acestea nu dispăruse nici camera, nici guvernul; rămăseseră tot împreună. Ei bine știți pentru ce? Lucrurile era lesne de prevēdute. Venia vacanța. Era să se înțelēgă ômenii cu guvernul, erău mice interese de schimbat, mice favorii de acordat și în sesiunea viitoare, această lege care se primise în aplausele camerei și ale țerei, această lege a fost stășiată (Aplause).

Iată și rezultatul acestui drum de fier. Dără gândiți că aci s'a oprit lucrul? Nu.

Guvernul incurajiat de această, vine imediat cu joncțiunea de la Predel, propunind să ne-o facă streinii cu cheltuiala lor și prin urmare streinul să fiă proprietar pe linia din țera Românescă.

Voci generose, ômeni autorizați se ridică în cameră, în privita acestei monstruoșități. Legea cade cu tôte lupta guvernului. Guvernul cu tôte acestea rămâne în picioare, camera rămâne în picioare (Aplause). Ei bine, d-lor dără credeți că ômenii se invēță minte?

Acelēși mișloce, dupe același sistem, cu micile interese sovgardate, cu micile favorii acordate în sesiunea cea altă, camera votēză

legea; și cum o votēză? s'o facă țără cu cheltuiala ei. Se spunea atunci că această joncțiune, această linie ferată va da în mâna streinilor transitul Europei întregi, că noi rămă-nem cu cele-alte linii fôră să avem un profit fôră să obținem nimic din ele.

Nimic din tôte acestea nu opresce pe guvern și pe cameră, care votase contra legii în sesiunea cea-altă. Votēză acest proiect cerut de guvern ca să facă joncțiunea la Predel. Iată procedura guvernului, iată al doilea triumf al său. Ei bine, s'a oprit aci guvernul? Ne spusese atunci că drumul acesta va costa de la 200,000 până la 300,000 franci cel-mult chilometrul, că densif au să publice în tôte Europa ca să vie concurenți să alegem între ei, să nu mai fim păcăliți, precum au fost roșiții păcăliți, cari au dat nenorocita concesiune, cari au compromis interesele țerei. Noi avem să facem studii preliminare, și când veți veni, o să aducem 10 concesiunari nu unul, dintre cari veți alege, și ast-fel are să fiă fôrte fericită țera. Noi, opoșițiunea, acceptăm să vedem tôte acestea, de și nu credeam nimic din ele, fiind-că ne uitam în dărăt și sciam ce are să se întemple.

Ei bine, ce se face cu votul majorității? Vine sesiunea cea-altă și guvernul n'a făcut nici un proiect, nici o publicațiune, n'a făcut nici concesiune. Și a venit tocmai la sfârșitul sesiunii cu un proiect tip, să le dăm d-lor dreptul să dea dupe estimatiua d-lor, pe chilometru 500 până la 600,000 franci; și să le dăm cui? Nu știu; n'au făcut nici așa cum au făcut roșiții, să vină cu un om pe care de și nu l' cunoscem, cu tôte acestea să l' dăm concesiunea. Iată dără că guvernul n'a făcut nimic din ceea ce a promis în cameră, și pentru această noi ne-am permis să dicem că trebuie să fiă cine-va care să fiă destinat a i se da această concesiune, dar pe care guvernul nu voesc să l' dea de față, căci alt-fel trebuia să se ingageze cu Austria ca să dea drumul ei decă nu va găsi un concesionar. Dăr o să m'i răspundeți la această, apoi nu ați reușit, nu ați făcut pe guvern să tragă proiectul. Așa este, d-lor; dăr mi se pare că această este partea cea mai grea a acestei cestiuni. Noi am făcut pe guvern să tragă proiectul; dără cine ne spune necă decă pentru veni candidații oficiali, nu va veni erăși proiectul tip. (Aplause) Iată dără d-lor a treia biruință ce va avea guvernul d-văstră, pășind la a treia ucidere a țerei la care luați parte și d-văstră. (Aplause.) Rămâne dără la d-văstră ca să îngăduiți sēu nu ca guvernul să mai pôtă ajunge la acesta a treia ucidere. Iată d-lor ceea ce avēm de dis în privința lucrărilor publice. Voiți să mai adaog? Mi se pare că este destul. Vom trece acum la finanție.

Ce a făcut camera cu finanțele țerei? MI aduc aminte că a fost o di, vă declar în sinecitate, de mare bucurie pentru mine când a venit acest Minister și a început să spue ca să l' dăm un împrumut de 78,000,000, cu care va înceta însă era datoriei flotante, se va pune capet tutul împrumuturilor, tutul impositivelor pe viitor. Vē spun, d-lor, am început să rēsufu, căci m'i diceam în mine: cel pușin, iată pungea statului garantată, iată situațiunea țerei neamenințată în privința bogăției sēle. Dără ce s'a întemplat? Imediat dupe această nu vē aduceți aminte că s'a venit cu bugete neechilibrate, adică cheltue-tele ordinare erău mai mari de cât veniturile și trebuia ca să echilibrăm bugetul, fonduri extraordinare, împrumuturi; cu alte cuvinte, cheltuețele de tôte zilele ce le face un particular, dupe procedura Ministeriului, trebuie să le facă cu împrumut, eră nu în limita veniturilor sēle. Noi, d-lor, am strigat contra acestui buget, am dis: dără era împrumuturilor s'a fuschis, dără era bugetelor neechilibrate diceați că n'are să mai vie! Cu tôte acestea majoritatea, care făcea un trup cu guvernul, a votat guvernului un nou împrumut ca să echilibreze bugetul. Iată o cauză din cele mai deaștrōse pentru finanțele țerei. Iată o cauză pentru care guvernul i s'a creat imposite peste imposite, și la întrebarea noastră: ce aveți de gând să faceți cu aceste imposite, ce lucrări însemnate aveți să faceți în țără? știți ce ne răspundea? ca să acoperim golurile din buget. Va să dică împrumuturi, imposite pentru cheltuețele ordinare; și ce fel de imposite? cum nu s'a mai vëndut nici într'uă țără din lume. Dără

veți lua impozitele cari s'au votat de vretrei ani în coce, le veți pune alături cu veniturile țerei de mai înainte și le veți compara cu veniturile și impozitele cari s'au votat în alte țeri, nu veți găsi nici o țară în lume care să fi făcut atâtea împrumuturi cari să fi pus atâtea impozite într'un așa scurt timp.

Aceste impozite, d-lor, sunt atât de mari și atât de grele, în cât nu le mai putem să le suferim, numai avem de unde să plătim.

Ei bine, s'a pus toate aceste impozite, s'a făcut atâtea împrumuturi bine-voitóre; sfidez pe ori care din d-vostă să-mi arate ce îmbunătățiri s'au făcut cu toate aceste impozite? (Aplause). Bine, d-lor, sunt un fel de oameni cari vor să facă toate într'ua di, sunt oameni încelazi în aprecierile lor. Aceștia ia pene la cea din urmă para din punga cetățianului ca să facă să rodască băgându-le în îmbunătățiri de tot felul; săraci sunt de o cam dată cetățenii, d-eră are să vie un timp într'ua di unde are să se bucure de totă acestea. Ei bine, înțeleg acest sistem, d-eră sistemul acela care 'ți ia punga și nu 'ți dă nimica, acel sistem puteți să 'l primiți D-vostă?

Ei bine, camera, care nu era amica noastră ci a guvernului, a primit acest sistem, a votat impozite peste impozite, împrumuturi peste împrumuturi ca se echilibreze budgetul fără ca se facă nici o îmbunătățire. Etă un sistem nou. D-eră, d-lor, eu știu că atunci când se pune impozite nu se face aceia ce fac copiii de la școală, se caute în cărți se vedă ce impozite mai sunt în alte țeri și să le pună și la noi. (Aplause).

Așa se pun impozitele? trebuie se fie un sistem, trebuie oameni cu cunoștințe financiare cari se ne dea un sistem, cari se ne a-rête starea în care se află materia ce vom s'o impunem; căci, d-lor, știți răul cel mai mare ce 'l fac aceste impozite, puse fără nici un calcul ci numai pentru că se află în cărțile streine? Este că sunt materii atât de greu impuse în cât numai pot se produce nimic, este că impozitul a absorbit capitalul chiar, și nu se mai poate să se ridice nici o dată această industrie, deca este vorba de industrie, nici-o dată acest comerț, deca este vorba de comerț, nici această proprietate, deca este vorba de proprietate. Ei bine camera nu putea se primescă acest sistem de a pune impozite cu ori-ce preț pentru ca se a-copere golurile existente în budget și îngagiamentele luate mai înainte; cu toate acestea, camera le-a primit, și nici nu putea se face alt-fel.

Prin urmare, în privința alegerilor desființarea legii organice. În privința lucrărilor publice, desordine, confuziune, bani risipiți. În privința financiilor, nimic ascurat pentru țară; împrumuturi, impozite cari n'au produs nimic pentru țară și au sleit bogăția românească.

Acum, d-lor, se vedem ce rezultate a dat acest guvern pentru țară în relațiunile externe esteriore. Ei bine, d-lor, ce s'a făcut cu relațiunile noastre esteriore? În ce situațiune ne găsim noi astăzi? Nu voi pute se mă întind mult asupra acestui punct. Nu cred că veți cere de la mine ca se vorbesc mult asupra acestui punct, d-eră voi dice un lucru care a-rété situațiunea. Etă situațiunea: am creat antagonismul și gelosia între puterile amice și garante. Am arété preferința noastră pentru unele și disprețul pentru altele.

Ei bine, această trebuia să o facă uă camera bine inspirată? D-eră, d-lor, o declar inaintea lui D-deu, a țerei și a dv. noi iubim pe toți străinii, nu avem pentru ce să nu 'i iubim, d-eră trebuie să mai știți un lucru, (atât dv. cât și străinii în genere), în afacerile noastre particulare, nu le vom acorda streinilor de cât acele drepturi cari le au și cari, puse în relațiune cu ale noastre, nu leșază pe aceste din urmă (Aplause). Numai așa, d-lor, vom pute fi la înalțimea situațiunei, căci noi nu avem nevoie să facem politică și iată de ce: suntem noi primii să facem politică, ne primesc cine-va să facem politică? Nu. Apoi de ce să primim politică în țera noastră? Noi nu avem trebuință de politică, noi avem trebuință să sovgardăm interesele streinilor, să le dăm tot concursul putincios ca aceste interese să nu fiă leșate; trebuie să facem legi de poliție bune prin cari să asigurăm pe streini, când se vor pune în relația cu pământeni noștri, că interesele lor nu vor fi vătămate, și atâtea numai; d-eră nu putem noi să facem politică, nu putem

noi să acordăm preferință unei puteri și să arétăm dispreț pentru alta, ast-fel în cât să facem să se nască rivalitatea și gelosia între puteri. Noi suntem un stat pentru pus sub garanția a 7 puteri și nu putem noi să sovgardăm interesele unei puteri și să neglijem interesele celor-alte, ci aceeași purtare trebuie să avem și către una și către alta. Acesta este politica înțeleptă. Să nu acordăm drepturi uneia din puteri, pentru că astăzi pôte să ne dea o mână de ajutor și pe cea-altă să o disprețuim (Aplause). O! Acesta nu este a sovgarda interesele țerei aceștia, nu este o politică sinceră, nu est uă politică amică, nu este primită de Europa; este contrariă bunului simț, este contrariă tutulor intereselor țerei noastre. Iată ce avem de dis și în privința politicii esteriore.

(O voce. — Decorațiunile).

Nu sunt numai decorațiunile, d-lor; nu voi să numer eu toate interesele ce le ar pute trage cine-va de la cutare sau cutare putere, nu intru pe această cale. Așa d-eră și în privința politicii esteriore nu a inemerit calea cea bună. Toate acestea, d-lor, nu fac nimic inaintea unei națiuni înțelepte, d-eră inaintea unei camere care n'are de cât amicia guvernului, ele sunt bune și se primesc pentru că ast-fel voesc el.

Iată d-eră, d-lor, situațiunea în general a țerei; prin urmare, în privința legilor, călcarea lor în general, violarea constituției. În privința lucrărilor publice, risipă și confuziune. În privința financiilor, asuprirea țerei prin impozitele și împrumuturi fără ca să ne de nici un beneficiu. În privința streinilor, antagonismul și lupta într'un moment de crisă. Iată ce face gloria acelora cari au numit pe deputați fără ca să bage de seamă când și pun votul lor în urma cea sfântă, că au compromis toate interesele țerei. (Aplause).

D-lor, o dată această demonstrată, ast-fel în cât să numai lase loc la dubiu, avem să ne întrebăm: Cum! ast-fel este această partidă conservătoare? Ast-fel este acest guvern conservator? Și cum se acórdă aceste cuvinte cu faptele lor.

Partida conservătoare nu strică toate legile țerei; și puterea conservătoare, care merge în acord cu camera, caută modul cum să a-pere legile țerei, charta fundamentală, constituțiunea.

Unde vedeți d-vostă partita conservătoare? Partida acesta, care vine prin cameră peș pe ascuns, indirect, să modifice constituțiunea când ea scie că trebuie să se cheme o cameră specială pentru acesta? partita această, dic, este conservătoare?

Aceea este partita conservătoare care compromite finacele țerei, care aduce confuziunea și risipa în lucrările publice? aceea care compromite interesele noastre politice, eșind din calea de conduită ce trebuie să urmăm noi prin pozițiunea de care ne bucurăm, grația puterilor garantate? Aceea este partita conservătoare? Aceea pôte să fie partidă inaintată, pôte să fie partidă revoluționară, democratică, d-er nu conservătoare (aplause).

Aceea nu este partita conservătoare. Are o mască. A vedut că presintă bine acest cuvânt. A vedut că suntem săturați de turburări, de mișcări; a vedut că iubim legile noastre care le avem astăzi și că vom să stăm într'ensele și numai de cât au venit cu cuvântul de conservator (aplause). Ei, d-lor! d-er știți pentru ce lucrăz așa acești oameni? Știți pentru ce nu sunt conservatori în țera noastră? Causa este simplă, nu v'ati dat socotela, d-er ati fi găsit-o d-v. singuri. Nu există partidă conservătoare (aplause). Și iată pentru ce nu există. Vom incepe lucrurile de la început, de și o să vi se pară cam lung.

Guvernul și aduce în cameră pe candidații săi, apoi bine, acesta este partidă conservătoare? Partida și alege ea pe candidații săi, nu 'i alege guvernul pe candidații partitei conservătoare? (aplause). Partida și alegea pe candidații săi și mai mult de cât atâtea și alege ea pe ministrii, pe când aci este din contră: ministrii alege pe candidații, ministrii alege pe cameră, ministrii formeză partita conservătoare (aplause).

Aceea este partita conservătoare. Iată ce este. Este un guvern, un minister de ocaziune, cu o misiune dată, cunoscută pentru densul, și care de ici de colea și alege, și recustează o partidă ore-care, care nu este nici partidă conservătoare, nici liberală, nici nimic,

nu este de cât guvernul. Apoi d-lor, deca este așa, cum voiți să fie conservare cu o ast-fel de partidă.

Am dovedit d-er în fapt că conservare nu există, cu toate că sunt calificați de conservatori, d-er nu corespund acestei calificații prin faptele lor. Trebuie apoi să căutăm și cauza. Am găsit și cauza. Nu există partidă conservătoare. D-er, 'mi veți dice, ce există în această țară atât de încercată? Ce ne facem? Există ceva. Există o partidă d-er nu are conștiința puterii sole, ca să lucreze și să dovedescă că are putere, că există partita (Aplause). Știți unde este partita? Este în toți aceia cari prin munca lor au o meserie, au o profesiune, au o industrie, cari, cu alte cuvinte, trăsese din propria lor muncă.

În aceia este o partidă mare, o partidă puternică și tare, care nu are de cât să se adune, să dică câte-va cuvinte, să și comunice ideile și să se arată o dată puternică și falnică în fața țerei întregi, și să facă să dispară toate cele alte fabricațiuni de partite, toate cele alte inchipiri de partite, d-er cari nu au existat în țară, nu există în țară. D-er deca ar fi numai atâtea, ar putea să 'mi dică cine-va, d-ta greșesci. Noi am vedut pe guvern viind el singur, cu mișcările care le are, ca să facă, să creeze o partidă din toți aceia în care el are încredere, cu care să pôte guvernă și conserva legile în ființă? Ce ai d-ta de dis la toate acestea? Dic că nu este adevărat nici această. Ci este adevărat ce v'am demonstrat că totă intențiunea guvernului, totă tendința sa, ideea pe care o urmărește el, nu este de a forma o partidă conservătoare, ci știți ce este în ideea guvernului, și ce rezultă din toate aceste fapte? Resultă că guvernul se uită în dărât; cu totă revoluția ce o face între noi, cu totă mișcarea, el nu se uită înainte, ci se uită îndărât; macină constituțiunea, dărâmă constituțiunea, și frumoșa carte publică, după care ar voi să lucreze guvernul și să conducă această țară, este fericitul Regulament organic (Aplause).

Voiți d-v., după ce am intrat în libertățile noastre, după ce am început să trăim cu independență, după ce am început să nu mai vorbim de clase și privilegiile claselor, voiți să revenim iarăși în timpul d'inainte de 1848?

Deca vă pare că acest sistem este bun; deca vă pare că urmând ast-fel faceți fericirea țerei, și că numai cu un guvern care ar întinde mâna lui, totă puterea creatore a țerei, unei pretinse grupe de aristocrați care nu a existat nici o dată în această țară și nici nu a avut putere în această țară, să pôte merge bine, deca credeți că numai ast-fel se pôte guvernă această țară, atunci dați mâna guvernului, fiți alături cu densul, alegeți pe candidații lui și pôte că nu mai târziu de cât în sesiunea de estimp să se resolve visul d-v., (Aplause) să aveți o clasă cu privilegiu boeresci, puternică, patriotică și patriarhală, care să vă primescă prin casele lor, să vă dică câte-va cuvinte plăcute și blinde când va voi, și care va putea să vă întorcă cu lacrimile chiar în ochi când i se va părea că așa este interesul clasei ca să vă facă (Aplause).

Așa d-er din toate acestea resultă că trebuie d-v, alegătorii, să nu vă dați, să nu faceți chorus cu guvernul și să nu alegeți pe candidații lui. Eu mă adresez la d-v, alegătorii din București, și m'adresez cu totă încrederea, pentru că d-v. sunteți mintea și inima României, și, deca d-v. nu veți da esemplul cel bun, deca d-v. nu veți lua inițiativa, amar va fi pentru această țară (Aplause).

Mergeți d-er, d-lor; nu aveți grije, nu vă uitați nici în drepta nici în stânga; nu vă uitați la amenințări; mergeți înainte și vă faceți datoria așa cum credeți de cuviință. Noi nu vă impunem candidații, nu vă propunem persoane; pe care 'l credeți d-v, că este demn a represinta această țară, a aduce stabilitatea, păstrarea legilor, pe acela alegeți 'l, pe acela chemați 'l și obligați 'l să m-ergă în cameră să apere interesele d-v.

Ei, ce credeți d-v, că va fi în camera viitoare când vor fi deputați națiunei aleși? Știți ce va fi. Va fi înflorirea comerțului, industriei, artelor. Cei cari au învățat câte ceva, cei cari au stat pe unde se învață, știți că fără comerț bogat, fără industrie însemnată, fără artă o țară nu pôte trăi, mai cu seamă în secolul acesta. Ea va fi despărțită de toate cele alte țeri și contactul cu străinii va fi ca un contact bolnăvicios, și în străinătate nu ne va primi

nimeni ca să ne întindă mâna. (Aplause) Prin urmare când veți trimite pe aleși d v. aceștia se vor ocupa de comerț, de industrie, de arte, adică va da omenilor atâtea cariere câte sunt și aptitudinile omenesci; nu va mărgini pe omeni, cum se mărginesc astăzi cu guvernul acesta fatal, numai în funcțiuni publice, când omenii stă de o parte pentru că încă existența lor nu este sigură (Aplause).

Când veți alege o asemenea cameră, veți avea egalitatea nu numai în lege, cum este astăzi, d-er o veți avea în practică; și trebuie să știți că ce este mai străpungător în morală publică este nepotrivirea legilor cu ceea ce se petrece. Acesta este amar. Ei bine, cu omenii cunoscuți, cari vor eși din sinul d-v. veți dobândi aceea ce ati reclamat de multe ori, d-er care p-eră astăzi nu s'a realizat: egalitatea în practică. Veți dobândi economia în lucrări publice și în finace, veți da concesiuni numai atunci când mijlocele vă vor permite; veți dobândi o administrație sinceră, care să se ocupe de administrațiune, iar nu de alegeți, veți dobândi comuna și județul; Ei, d-lor! veți dobândi mai mult, veți dobândi simpatia și respectul tuturor vecinilor d-v.. Toate puterile ne va respecta când o dată ne vom pune la lucru, când o dată veți dovedi prin activitatea d-v. că sunteți adevărați descendenți și succesori ai marilor omeni, cari ne au precedat în secolile trecute, ai Romanilor. Când vom dovedi că avem totă puterea, și că avem nu numai puterea, d-er că ne am pus serios la lucru, și că facem pentru țera noastră aceea ce au făcut vecinii noștri pentru a lor, — și putem cu înlesnire pentru că nu avem nevoie de nimic nou, nu avem nevoie să inventăm nimic, — atunci de sigur că vom câștiga, cum diceam adineaori, nu numai simpatia streinilor, d-er ajutorul lor, d-er stima lor.

Iată ce veți dobândi d-v. prin o cameră care va fi adevărata expresiune a națiunei.

Iată, d-lor, cum toți omenii de bine, cari nu au dat concursul lor unui guvern care astăzi, dupe probele ce ni le-a dat și dupe părerea mea, merge pe cale rătăcită, se vor stringe între dânșii, mâna cu mâna și vor merge cu noi și vor salva situațiunea aceasta, care dupe cele ce am dis în trecut este cam periculoasă țerei. (Aplause prelungite și entusiaste).

INSERTIUNI ȘI RECLAME

Societatea generale de Asicurare

« ROMANIA »

Domnii actionari ai Societății „România“ sunt încunoscințați prin această că, în virtutea § 12 din statutele ei, cu începere de la 1 Maiu (stil nou) anul curent, se plătesce

Cuponul nr. 4

al actionarilor sei cu suma de Lei noui Patru, drept dobândă de 8% anual, pe timp de la Noembre 1874 până la 1 Maiu a. c.

Plata Cuponului se va face:

În București, la Casa Direcțiunii generale, strada Carol I. No. 40, la Agenția Generală, strada Germană No. 29;

În Iași, la Casa Direcțiunii, strada Mare, casa Neuschotz;

În Galați, la Banca României, la Agenția Generală și la toți agenții principali ai societății.

Timbru pentru cupone se efectuează direct din partea Societății.

ANUNȚIURI

DE INCHIRIAT de la St. Gheorge viitor o prăvălie cu apartamentul său, și un apartament, situate în strada Mogoșoiei No. 8 în fața poliției Capitalii. Doritorii se pot adresa la D-nul Villacrose strada Știrbei-Vodă No. 44.

MOSA GAICEANA din județul Tecuciului, făcând loc de hrană și de la 1 până la 30 făci pădure întâia calitate, se dă în arendă pe timp de 5 ani, începători de la sf. George 1876. Doritorii se vor adresa la subscrisul în București. Strada Mogoșoii 194.

D. Sturza.